

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Biochemia z enzymologią
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Biochemistry with enzymology
Kierunek studiów	Biotechnologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	biochemia
Język wykładowy	Grupy w języku polskim – język polski Grupy w języku angielskim – język angielski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Prof. dr hab. Ryszard Szyszka

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Wykład	30	III	9
konwersatorium			
ćwiczenia	60	III	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
Lektorat			
Praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Zaliczone kursy z chemii ogólnej, nieorganicznej i organicznej

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Zdobyć wiedzy na temat podstawowych związków organicznych (aminokwasy, białka, kwasy nukleinowe, cukry, lipidy)   C2 - Praktyczne zapoznanie studentów z podstawowymi technikami laboratoryjnymi poprzez samodzielne ich wykonanie.   C3 - Wykształcenie umiejętności obserwacji, zadawania pytań, projektowania doświadczenia, omówienia wyników i przedstawienia wniosków   C4 - Wyrobienia umiejętności posługiwania się specyficznym słownictwem i terminami biochemicznymi   C5-Teoretyczne zapoznanie studentów z wybranymi technikami stosowanymi podczas izolacji, identyfikacji oraz badania aktywności enzymów i metodami immobilizacji   C6- Praktyczne zastosowanie poznanych technik do badania właściwości i wyznaczania aktywności wybranych enzymów poprzez samodzielne wykonywanie doświadczeń

III. Efekty kształcenia dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Wymienia i opisuje podstawowe grupy związków organicznych i procesy którym związki te podlegają.	K_W01
W_02	Opisuje reakcje charakterystyczne dla danej grupy związków	K_W02
W_03	Rozpoznaje możliwe przyczyny niepowodzenia danego eksperymentu. Wymienia i opisuje podstawowe techniki stosowane w enzymologii	K_W03
W_04	Zna metody wykrywania i identyfikacji związków biochemicznych. Używa odpowiedniej techniki w celu osiągnięcia danego rezultatu. Przedstawia podstawowe metody stosowane przy izolowaniu i oznaczaniu enzymów; scharakteryzuje mechanizmy katalizy oraz regulacji aktywności enzymatycznej.	K_W06
W_05	Ma wiedzę w zakresie podstawowych zasad bezpieczeństwa, higieny pracy i ergonomii, wskazuje możliwości psychofizyczne człowieka w środowisku pracy.	K_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Samodzielnie przeprowadza podstawowe eksperymenty z zakresu biochemii Przygotuje bufor i roztwory o zadanym stężeniu	K_U01
U_02	Obsługuje prosty sprzęt i aparaturę laboratoryjną tj. mikropipeta automatyczna, wirówka, wstrząsarka, spektrofotometr, łaźnia wodna, transiluminator Przeprowadza obserwacje i wykonuje podstawowe pomiary biochemiczne i enzymatyczne	K_U02
U_03	Wyznacza aktywność enzymów oraz jej zmiany pod wpływem różnych czynników (tj. temperatura, pH, stężenie substratu, stężenie enzymu, obecność efektorów)	K_U05
U_04	Identyfikuje enzymy pochodzące z różnych źródeł biologicznych oraz interpretować jednostki enzymatyczne	K_U07
U_05	Opisuje przeprowadzony cykl eksperymentów w sposób typowy dla prac naukowych w języku polskim i/lub angielskim wykorzystując język naukowy	K_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Jest otwarty na nowoczesne technologie stosowane w biochemii i enzymologii Jest świadomy poznanych technik możliwości praktycznego wykorzystania	K_K01
K_02	Umie wyrażać swoich uwag i dyskusji Umie pracować w grupie	K_K02
K_03	Dbą o używany sprzęt laboratoryjny i zachowanie porządku w miejscu pracy	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykłady: Makrocząsteczki występujące w przyrodzie (białka, kwasy nukleinowe DNA i RNA, cukry, tłuszcze, sterydy, witaminy i barwniki). Hierarchia organizacji molekularnych składników komórek.

Aminokwasy i białka – struktury i funkcje, właściwości i reakcje charakterystyczne aminokwasów. Właściwości białek: denaturacja, punkt izoelektryczny. Enzymy, regulacja ich aktywności, inhibitory i aktywatory, kinetyka, specyficzność. DNA – struktury, rola, właściwości. Replikacja i transkrypcja. RNA – budowa, właściwości i rodzaje. Dojrzewanie pre-mRNA. Kod genetyczny, rybosomy – budowa i funkcja, translacja. Potranslacyjne modyfikacje białek i ich znaczenie. Ogólne informacje na temat inżynierii genetycznej i klonowaniu DNA. Metabolizm – pojęcia i organizacja, uzyskiwanie energii. Węglowodany i tłuszcze i ich przemiany. Budowa, właściwości i reakcje charakterystyczne monosacharydów i polisacharydów. Budowa i właściwości kwasów nukleinowych. Budowa i właściwości kwasów tłuszczowych i tłuszczów. Klasyfikacja i nomenklatura enzymów. Metody modyfikowania enzymów. Enzymy monomeryczne, oligomeryczne i kompleksy wieloenzymowe – ich struktury i funkcje. Kofaktory enzymów. Porównanie działania enzymów i katalizatorów nieorganicznych. Jednostki enzymatyczne. Wpływ temperatury, pH środowiska, aktywatorów i inhibitorów na aktywność enzymatyczną. Kinetyka reakcji enzymatycznej. Wpływ stężenia substratu i enzymu na reakcję enzymatyczną. Początkowa szybkość reakcji. Model Michaelisa-Menten. Wyznaczanie stałej Michaelisa (K_m) i prędkości maksymalnych (V_{max}) wybranych reakcji enzymatycznych w obecności i bez inhibitora. Mechanizmy wewnątrzkomórkowej degradacji białek. Przemysłowe i kliniczne aspekty enzymologii. Molekularne aspekty powstawania życia i funkcjonowania organizmów.

Ćwiczenia: Budowa, właściwości i reakcje charakterystyczne aminokwasów. Struktury białek. Właściwości białek: denaturacja, punkt izoelektryczny. Ilościowe oznaczanie białek w roztworze metodami kolometrycznymi. Budowa, właściwości i reakcje charakterystyczne monosacharydów i polisacharydów. Chemiczna i enzymatyczna hydroliza skrobi – metody detekcji. Budowa i właściwości kwasów nukleinowych. Ilościowe oznaczanie DNA w roztworze metodą kolorymetryczną i fluorescencyjną. Budowa i właściwości kwasów tłuszczowych i tłuszczów. Porównanie działania enzymów i katalizatorów nieorganicznych. Ogólna charakterystyka enzymów: budowa chemiczna i mechanizm działania. Klasyfikacja i nomenklatura enzymów. Jednostki enzymatyczne. Identyfikacja i ilościowe oznaczanie aktywności wybranych enzymów. Badanie właściwości enzymów. Określanie specyficzności działania enzymów na przykładzie wybranych hydrolaz. Wpływ temperatury, pH środowiska, aktywatorów i inhibitorów na aktywność enzymatyczną. Kinetyka reakcji enzymatycznej. Wpływ stężenia substratu i stężenia enzymu na reakcję enzymatyczną. Początkowa szybkość reakcji. Model Michaelisa-Menten. Wyznaczanie stałej Michaelisa (K_m) i prędkości maksymalnych (V_{max}) wybranych reakcji enzymatycznych w obecności i bez inhibitora.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01 W_02	Wykład konwencjonalny, Analiza laboratoryjna	Egzamin pisemny, Kolokwium/test;	Uzupełnione i ocenione kolokwium/test/sprawdzian pisemny; protokół
W_03 W_04	Analiza laboratoryjna	Kolokwium/test	Uzupełnione i ocenione kolokwium/test/sprawdzian pisemny; protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01 U_02 U_03 U_04 U_05	Ćwiczenia laboratoryjne	Obserwacja; sprawdzenie umiejętności praktycznych, sprawozdanie	Raport z obserwacji, wydruk sprawozdania,

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01 K_02 K_03	Ćwiczenia laboratoryjne	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Wydruk sprawozdania

VI. Kryteria oceny, wagi

Pod uwagę brane są oceny z egzaminu pisemnego, 2 kolokwia oraz sprawozdań. Wskazany poziom znajomości treści kształcenia dotyczy każdego ocenianego elementu.

Ocena	Kryteria oceny	
bardzo dobra (5)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu bardzo dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 95-100 %
ponad dobra (4,5)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu ponad dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85-94 %
dobra (4)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 75-84%
dość dobra (3,5)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu dość dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 65-74%
dostateczna (3)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu dostatecznym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 51-64%
niedostateczna (2)	student realizuje zakładane efekty kształcenia w stopniu niedostatecznym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 51%

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	90
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	135

VIII. Literatura

Grupy w języku polskim

Literatura podstawowa
1. Berg J.M. , Stryer L., Tymoczko L.W., Biochemia, PWN, Warszawa, 2011
2. Kłyszajko-Stefanowicz L. (red.), Ćwiczenia z biochemii, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003.
3. Szyszka R., Ćwiczenia z biochemii i technik współczesnej biologii molekularnej, Wydawnictwo KUL, Lublin, 1998.

4. Hames B.D., Hooper N.M., Krótkie wykłady, Biochemia, PWN, Warszawa, 2010.
5. Witwicki J., Ardelt W. (red.) Elementy enzymologii. PWN, Warszawa, 1989
6. Murray R.K., Granner D.K., Rodwell V.W., Biochemia Harpera, Wyd. PZWL, 2012
Literatura uzupełniająca
1. Doonan S., Białka i peptydy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2008.
2. Fisher J., Arnold J.R.P., Krótkie wykłady, Chemia dla biologów, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2008
3. Bereta J., Koj A., Zarys Biochemii., Seria Wydawnicza WBBiB UJ, Kraków 2009

Grupy w języku angielskim

Literatura podstawowa
1. Biochemistry Eighth edition by Berg, Jeremy M., Tymoczko, John L., Gatto, Gregory J., Stryer (2015)
2. BIOS Instant notes in Biochemistry third edition by D. Hames, N. Hooper (2005)
3. Practical Enzymology, Second Edition by H. Bisswanger (2012)
Literatura uzupełniająca
Handbook of Biochemistry and Molecular Biology, 5th Edition, Roger L. Lundblad, Fiona Macdonald, CRC Press